

Samanyolu Merkezindeki Dev Küçük Arkadaşları

X-IŞIN KAYNAĞI:A

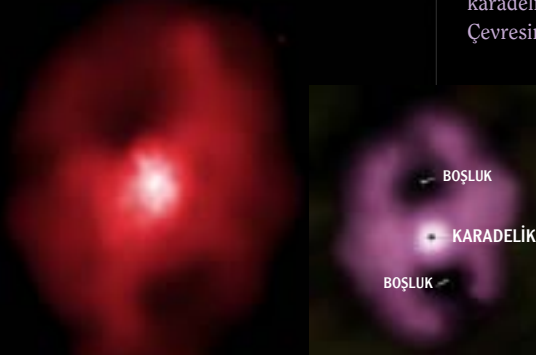

Gökadamız Samanyolu'nun merkezinde yaklaşık 3 milyon Güneş kütlelerinde dev bir karadeliğin varlığını gösteren işaretler uzun zamandır biliniyor. Ancak çevresindeki resim yeni yeni netlik kazanıyor. Bu netleşme yeni sürprizleri de beraberinde getiriyor. Chandra X-Işını Uzay Teleskopu, Gökada'nın merkezine yalnızca birkaç ışık yılı uzaklıkta dolanan dört cisimden, titreşen X-Işını salımları belirledi. Bunların, yalnızca birkaç Güneş kütlelerindeki küçük

karadeliğlerce yutulan gaz olduğu düşünülüyor. California Üniversitesi'nden (Los Angeles) Michael Muno, buradaki istatistiklerin daha geniş bir alana uygulanması halinde, çoğu yalnız ve görünmez olmak üzere 10.000 kadar yıldız kütleli karadeliğin, daha küçük kütleli yıldızlarla olan kütleçekimsel etkileşimler sonucu Samanyolu merkezine "göç ettikleri" sonucu çıkarılabileceği görüşünde.

Science, 28 Ocak 2005

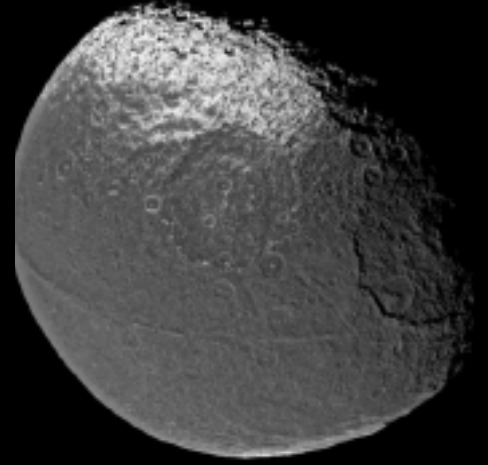
Karadeliğ Aç Olursa...

Aldığı lokmalar da haliyle büyük oluyor. Chandra X-ışını teleskopunun Dünya'dan 2,6 milyar ışık yılı uzaklıkta görüntülediği bir gökadamı kümesinin merkezinde, milyarlarca

yıldız yuttuğu gazla muazzam kütleyle ulaşmış dev bir karadeliğ bulunuyor. Çevresindeki diskten zıt kutuplara püsküren enerji jeti, kümeyi çevreleyen sıcak gaz kütlelerinde iki dev oyuk açmış. Oyukların her biri, Samanyolu gibi büyük gökadalardan 600 tanesini içine alabilecek genişlikte. Oyukların büyüklüğünden karadeliğın enerjisini hesaplayan gökbilimciler, deliğın her yıl Güneşimizin üç katı kütledeki gazı yuttuğunu ve bunu 100 milyon yıldır sürdürdüğünü belirlemişler.

Science, 7 Ocak 2005

Kuşaklı Uydu

Cassini uzay aracı, 31 Aralık gecesi de Satürn'ün öteki aylarından Iapetus'un üzerinde halka biçimli bir yapı belirledi. Bir bileziği andıran, 20 km genişlikte, 13 km yükseklikteki yapı, uyduyu ekvatoru boyunca çevreler görünüyor. Gökbilimciler bunun bir sıradağ ya da ekvatordaki bir çatlaktan yüzeye sızmış madde olabileceğini düşünüyorlar. Iapetus'un gariplikleri bununla bitmiyor. Uydunun yarısı derin kraterlerle dolu ve üzerleri bilinmeyen siyah bir maddeyle kaplı. Bu örtünün, uydunun çevresinde daha küçük ve koyu renkli gök cisimlerinin çarpışması sonucu yağın toz olabileceği düşünülüyor.

Güneşe Uzaklığımız

Geçtiğimiz yıl içinde Venüs'ün Güneş önünden geçişinden yararlanarak Dünya'nın yıldızına olan uzaklığını ölçen gökbilimciler, bu mesafeyi 149.608.708 km olarak belirlediler. Mesafe, daha önce radar ölçümleriyle belirlenen mesafeden yalnızca %0,007 daha kısa.